

פרשת שלח לך

עובר איסור וחושב שמקיים מצווה

"ויקרא משה להושיע בן נון יהושע" התפלל עליו י-ה יושיעך מעצת מרגלים (רש"י) שואל הקהילות יצחק בשם המגיד מדובנא: מדוע משה רבנו התפלל דוקא על יהושע ולא על שאר המרגלים ומתוך המגיד מדובנא שישנם שני סוגי עבירות: יש עבירה שאדם יודע שעושה עבירה לתאוות ולרצונותיו ויש עבירה שאדם שחושב שעושה מצווה אבל בעצם הוא עושה עבירה וההבדל ביניהם בא לידי ביטוי כשבאים ייסורים על האדם אם האדם יודע שעושה עבירה ממהעבירה בגלל הייסורים אבל אם חושב שעושה מצווה גם הייסורים לא יגרמו לו לפרוש מהעבירה כיון שחושב שמקיים מצווה ולכן משה רבנו לגבי שאר הנשיאים לא חשש שכתוב "כולם אנשים" ואין אנשים במקרא אלא חשובים שאותה שעה כשרים היו אבל לגבי יהושע שמע את אלדד ומידד מתנבאים שיהושע מכניס לא"י ולא משה, היה קיים חשש למשה רבנו שאולי ירצה יהושע להוציא דיבת הארץ כדי שמשה ימשיך להנהיגם ולא יהושע ויחשוב שהדבר כדאי כדי שמשה ימשיך להנהיג את עם ישראל ולכן התפלל עליו משה על כך שלא שיעשה עבירה ויחשוב שעושה מצווה.

מובא בעירובין: לעולם ימשמש במעשיו ומבאר ה'מסילת ישרים' שאת המצווה עצמה יבדוק האם היא בשלמות וכן האם ח"ו זו איננה מצווה כלל.

מסופר על רבי ישראל מסלנט שתלמידו ביקש שיהיה אורחו לשבת, ואמר לו רבי ישראל, אני מסכים בתנאי שאני קובע את סדרי הסעודה. התלמיד כמובן הסכים לכך לזכות להיות במחיצת הרב גם משום הכבוד הגדול וגם שיזכה למאמר חז"ל "תיכף לת"ח ברכה" ולהביא ברכה לביתו, רבי ישראל סלנט זירז את הסעודה, סעודה שהיה רגיל לתלמידו לסעוד במשך שלוש, ארבע שעות סיימה רבי ישראל סלנטר בשעה אחת. לאחר הסעודה קרא אלמנה שהיתה משרתת ומבשלת ומנקה בבית תלמידו, ואמר לה: "סליחה שהטרחתי אותך וזירזתי את הסעודה ולא אפשרתי לך לנוח בסעודה". אמרה לו: "רבי, ינוחו ברכות על ראשך, שכן בעל הבית שלי מסיים רק לאחר שלוש, ארבע שעות את סעודתו. ואני מהבוקר עובדת ואני מגיעה לביתי וילדי ממוטטת, עכשיו, בזכות שהרב סיים את הסעודה מוקדם אני יכולה להגיע לביתי יותר מוקדם, לנוח מעבודתי ולהתייחס יותר לילדי". אמר לו רבי ישראל: "אתה שומע! אתה מקיים מצוות עונג שבת שלוש ארבע שעות, אבל לא על חשבון אלמנה שהתורה מאד החמירה באלמנה שאפילו על עינוי כל שהוא אסור".

וכן מסופר עוד על רבי ישראל שהגיע לבהכ"ס ונטל לתפילה במעמקים שאל מרן תלמידו: "מדוע לא נטלת בשפע?" ענה לו רבי ישראל: "המקום הוא כפר קטן והשמש שדא להביא מים לא חישוב אותו בחשבון המים לנטילה, ואם אטול בשפע יחסר למתפללים הקבועים, ואז יתלוננו על השמש מדוע לא הכין מספיק מים, ונמצאתי גורם בנטילה זו רעה לשמש".

מסופר שפעם שאלו אותו ממה צריך להיזהר ביותר באפי' המצוה. ענה להם: "יתזהרו מלפגוע באלמנה שלשה את הבקש שכתוב 'כל אלמנה ויתום לא תענון' כל עינוי במשמע שעובר באיסור לאו מהתורה והקב"ה ה' ישמור מיד מקפיד על המצוה". רבי ישראל סלנטר לא אמר יתזהרו מלהחמיץ העיסה אלא יתזהרו מלצער האלמנה.

עוד מסופר על רבינו החפץ חיים זצוק"ל שפעם התארחו בערב שבת קודש בביתו אורחים, (חיילים יהודים) הח"ח התחיל מיד בקידוש "יום השישי ויכולו השמים וכו'" ומיד אמר מים ראשונים רשות, באמצע הסעודה החל לומר שלום עליכם מלאכי השלום, אשת חייל, לפליאתם של האורחים הסביר הרב: "ראיתם שאתם עייפים ורעבים מהדרך הארוכה לכן התחלתי מיד בקידוש ובסעודה ואילו המלאכים יכולים להמתין קצת, הם לא כ"כ עייפים ורעבים". ממעשים אלו נלמד לשקול נכון מצווה מול הפסד ואת הסדר הנכון בעשיית מצווה.

ישנם 'בעלי חיוב' שלעיתים רבים עם הציבור כדי לעלות חזן. למרות כל המעלה לעלות חזן לעומת המריבה שעושה מצוותו לא שווה כלום. וכן יש המעירים לאנשים בצורה מבוה בציבור גם אם צריך להעיר, אומנם התורה מצווה אותנו 'הוכח תוכיח את עמיתך' אבל יש המשך לפסוק בתנאי ש'לא תשא עליו חטא' היינו שלא תביישנו שאם ביישת אותו קיימת עבירה ולא מצווה וזה דברי חז"ל במסכת אבות: (ב,א) 'רבי אומר, איזוהי דרךך? ש'קרה לך צורך? לו האדם... והנה

מחשב הפסד מצוה כגון ש'קרה וישכר עברה כגון, הפסדה' מרן הרב שטיינמן זצוק"ל לפני כשמונה שנים אמר יש אנשים החושבים שניצנון לעשות מחלוקת בנושא מסוים ולבזות תלמידי חכמים, הם גורמים חילול ה' ועוברים על מצוה תלמיד חכם שעושה חמור. פוגעים בבני אדם וחושבים שעושים את הכול לשם שמים. כמה צריך להיזהר מדברים אלו שכן גם ייסורים לא יגרמו להם ליזרו בתשובה כיון שחושב

שעושה מצווה וכן מחנך כיתה צריך להיזהר מתוך חינוך שהוא חושב שכן נכון לחנך יכול לגרום לילד צלקת לכל החיים.

הלב שלי דפק בחזקה והבנתי שאני הולך להתפס **ומעשה שהיה** (מובא בספר עלינו לשבח) בבחור יהודי שהיה בשעת חופתו וביום שמחת לבו אלא שלפניו הוא פרץ בבכי ליד כל האורחים שבאו לחתונה זה לא היה בכי של התרגשות יתירה אלא בכי שנבע מצער עמוק, לא על זה שהוא מתחתן אלא בגלל מה? כך הוא סיפר: בילדותי, יום אחד המלמד בתלמוד תורה הביא איזה כלי יקר לכיתה ואני מיד חמדתי אותו וחשבתי איך לגנוב אותו לרשותי, חיכיתי להפסקה וכשכולם יצאו להפסקה נשאיתי כאילו יש לי מה לעשות, ולקחתי את הכלי והנחתי בכיס שלי. כשנגמרה ההפסקה וכולם חזרו לכיתה המלמד מיד הרגיש בהיעלמותו של החפץ היקר ואמר לכל הילדים לעמוד ונעל את הדלת, והוא החל בחיפוש ילד אחרי ילד בכיסים ובילקוטים. הלב שלי דפק בחוזקה, הבנתי שאני הולך להיפסד ולא יכולתי לחשוב על הבושה הנוראה שתהיה לי. מיד הוצאתי את החפץ בעדינות מכיסי והנחתי אותו בילקוט של הילד שישב לידי שהיה הצדיק של הכיתה, המלמד הגיע ובדק גם אותי ואת ילקוטי ולא מצא מאומה ועבר לילד שישב לידי ומצא את זה בילקוט שלו. הילד ניסה להסביר למלמד שכנראה זה מישחו אחר שהניח את זה אצלו והוא מוכן להישבע שהוא לא גנב את זה, אבל המלמד גער בילד וצעק עליו: 'יתבייש לך, איך אתה מעז לגנוב, חשבתי שאתה צדיק אבל נתגלה קלונך'. למחרת הילד כבר לא הופיע בתלמוד תורה ועבר לבית ספר רגיל ואחר כך לתיכון עד שטבע באוקיינוס של עבירות והלילה הזה שאני מתחתן אזי גם הוא מתחתן הלילה אלא שהוא מתחתן עם גויה, לכן אני בוכה כי אני יודע שאני האשם הגדול". הוא שאל רב גדול האם הוא אשם, הרב אמר לו: "אתה היית ילד אבל זה שלימד אותך שחשב שהוא מחנך בצורה זו שבייש את התלמיד יענש על כך בשמים".

הוא לקח את השעון מידי ולא אמר לי כלום ולעומת זאת **מובא מעשה** (בבחרת בחיים) על צדיק גדול ותלמיד חכם עצום, וכששאלו אותו איך ובמה הוא זכה לעלות מעלה מעלה, הוא סיפר: "בהיותי ילד בתלמוד תורה הרב הביא לכיתה שעון יוקרתי מאוד ואני גנבתי את השעון בהפסקה ולאחר ההפסקה כשהרב הבין שנגנב השעון הוא עבר להתלמידים וערך חיפוש, אני בלתי ברירה החזקתי את השעון ביד והתכוננתי להודות באשמה והרב הגיע אלי ולקח את השעון מידי בזריזות בלי שאף אחד הרגיש ולא אמר לי מילה, וכשהחיפוש נגמר הוציא הרב את השעון ואמר: 'היצר הרע החזיר לי את השעון', ועשיתי אחר כך חשבון נפש גדול שהרי הרב יכול היה לבייש אותי ברבים אך הוא העלים עין והחלטתי לעזוב את כל השטויות ולהידבק בתורה והכל בזכותו". ירבו מלמדים כמוהו בעם ישראל ושתלמידים יגדלו בדרך הנכונה.

הדבר לא פחות חשוב בחינוך ילדיו. אם רוצה להעיר להם בשום פנים לא ברבים, לא בבית הכנסת וקל וחומר שלא להכותם אלא בצד, בצורה מכובדת ואמר להם את הערתו ומה הוא צריך לתקן. הורה שכל הזמן מעיר לילדיו ולא נתן להם מחמאות הרבה יותר מההערות, לוקה הוא בחינוך הילדים.

מסופר מעשה שטות על אחד שראה אדם משונה בגופו ובירך בשמחה, בקול רם: 'ברוך משנה הבריות', 'מברך' זה לא יקבל שכן על ברכתו אלא עונש חמור של המלביץ פני חבירו ברבים שח"ו אין לו חלק לעולם הבא והוא חושב שעשה מצווה.

מעשה שהיה בחתן טרי, אשר זכה להינשא לנכדתו של הרבי מזוועה זצ"ל, ושאל את הרבי: "אביו נהג לאכול מצות מכונה, ואצל הרבי מזוועה היה הדבר חמור מאוד, ועתה אמור הוא לערוך את ה'סדר' על שולחן אביו, וכיצד עליו לנהוג?" ענהו הרבי: "וכי סבור הינך שבשמיים ישאלוך אם אכלת מצות מכונה או לא? בשמיים ישאלוך שתי שאלות: האם שמרת את עניך מלהסתכל בראיות אסורות, והאם שמרת את פיך בלתי תפגע חלילה ביהודי?" ("...שם)

וכן הממונים על הציבור שחושבים שדואגים למקום ומשום מן מחליטים על דבר מסוים שהם חושבים שעושים מצווה ובשמים עומדים על מה שעשו. לכן יתייץ עם פוסקי הלכה מה ההנהגה הראויה למקום זה, או הורה בצורת חינוך זו ואז מובטח שלא יכשל כמאמר חז"ל: 'כל הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל'. יהי רצון שלא נכשל לעולם ועד כפי שאנו אומרים בתפילה בכניסה לבית המדרש: 'שלא אכשל בדבר הלכה ולא יכשלו חברי בדבר הלכה' וזה רומז על דברים אלו.

דברים אלו שחושב שעושה מצווה ועושה בדיק את הדבר ההפוך אם אדם לא מתבונן במעשיו הוא יכול להיכשל בכך ואם נזהר בכך שכרו מרובה.

שבת שלום ומבורך

ביטל בית מלון בגלל שמירת העיניים ורבי דוד אבוחצירא בירך שקיבל פי-3
 לפנינו מעשה מפעים ומרתק, שסיפר רבי חיים זאיד שליט"א שזאלנו מוסר כמה ה' מחזיר למסירים נפש עבורו: "המעשה המדהים אירע במעונה חרדית בשכונת 'קריית הרצוג' שבבני ברק. אותה משפחה, כמו משפחות רבות, תכננה מספר חודשים טרם הגיע הקיץ, יציאה לנופש בבית מלון. אבי המשפחה שהיה אדם ירא שמיים המקפיד על קלה בכחמורה, בירר על מספר מלונות בארץ שהם מתאימים לרוח משפחתו. לאחר מספר בירורים, סגר האב עם אחד מבתי המלון, שהיה מיועד אף לציבור החרדי, הכולל הפרדה מלאה וצניעות בשעות פעילות הבריכות, אוכל כשר בכשרות מהודרת ואוירה רוחנית טובה, בה תוכל המשפחה גם לנופש ולהחליף כוחות, וגם לשמור על קדושת הילדים והמשפחה. התקפה נטרה והאב שילם בכרטיס אשראי עבור ארבעה ימי נופש לכל משפחתו 12,000 ₪, חופשת הקיץ החלה ותאריך הנופש הגיע. כולם קמו מוקדם עם שחר בהתלהבות, הכניסו את התיקים והמזוודות והחלו בנסיעה לחופשה. ההתרגשות הייתה רבה, ולאחר מספר שעות של נסיעה הם הגיעו אל היעד. המזוודות הורדו מהרכב, והם שעטו בשמחה אל לובי בית המלון. בעודם ממתינים בלובי לקבלת מפתחות החדרים, רואה האב אל מול עיניו מראות של חוסר צניעות. הוא ניגש למנהל ושאל: "סליחה, האב אמרתם, שזה נופש לציבור חרדי!!!" המנהל התנצל וסיפר, שאמש בשעת לילה הגיעה משפחה שנתקעה ללא מלון, אך לא דאגה, עוד היום הם ישובו לביתם. "טוב, אם הם עוזבים הערב, אני מוכן להתפשר", אמר האב שדאג לקדושתם וחינוכם של עולליו הרכים. הם עולים במעלית בהתלהבות, נכנסים לחדרים הממוזגים ורצים למרפסת לצפות בנוף. "אבא, בוא תראה את הבריכה איזו גדולה", אומר אמר הילדים. האב מגיע למרפסת ומזדעזע שוב ממראה עיניו. הבריכה אומנם ניתנת בשעות נפרדות לגברים ולנשים, אך כל אנשי המלון יכולים לצפות בענשה בתוכה בכל רגע נתון: הוא לא יכול היה לחשוב, שילדיו יטמאו את עיניהם וליבם. אך זה לא הסוף, כשירדה המשפחה לחדר האוכל, הוא מגלה שהאוכל לא בכשרות שהובטחה להם. לבסוף נתברר, כי הנופש בבית המלון היה מיועד לחרדים, אך כיוון שהמלון לא מילא את מכסת האנשים שרצה, פתח הוא את שעריו לציבור הרחב. האב לא ידע את נפשו. הוא צלצל אלי מיד, ממשיך הרב חיים זאיד, "ושאל מה לעשות, השבתי לו, כי זהו ניסיון קשה, אך וודאי מן הראוי לעזוב את בית המלון. האב הוסיף להסביר לו את התלבטותו, שהרי אם יעזוב הוא את הנופש, הוא מאבד את כל ה-12,000 ששילם כבר ללא קבלת החזר. אמרתי לו, כי בדיקו בדרך לנהריה, אל ר' דוד אבוחצירא שליט"א ואספר לרב על כך, אך אמרתי לו, כי יש לו ניסיון גדול, אם יעשה מסירות נפש לכבוד ה-י' ודאי לא יפסיד. האב, שהיה ירא שמים וידע לחשב את ההפסדים ברוח ובנפש מול ה'יוותחים' מהנופש, החליט, כי הוא מוכן לוותר על 12,000 ובלבד שילדיו ומשפחתו ישמרו על קדושת וטהרת נפשם. הוא כינס את בני המשפחה והסביר להם בנחת את הבעיות הרבות בבית המלון הזה. וכי אין לה' נחת רוח מנופש שכזה. לבני המשפחה, ובפרט לילדים הרכים, היה קשה מאוד עם הבשורה, אך אף הם שקיבלו חינוך בקדושה מאביהם, הבינו, כי אין להם מה לעשות במקום הזה, והשלימו עם ההחלטה באהבה. הם ארזו את החפצים וחזרו בחזרה לקריית הרצוג. "באותו לילה, ספרתי זאת לר' דוד אבוחצירא", ממשיך הרב זאיד, "ור' דוד התפעל כל כך ואמר: 'הי' חזירי להם על כך פי שלושה בעזרת ה' מיהרתי להתקשר לאב המשפחה ולספר לו על הבטחתו של ר' דוד. האב שמח ובישר זאת למשפחתו, שעמדו בניסיון בגבורה. לאחר חודש ימים, מתקשר אליי האב ומספר לי: 'הרב זאיד, אתה לא תאמין!!' מה קרה?" שאלתי.

"לפני ארבע שנים נגנב לי הרכב וחברת הביטוח טענה, כי היא לא תשלם על כך, מפני שבדיקו ביום הגניבה נגמר לי הביטוח. אני טענתי, שהם טועים מפני שהביטוח נגמר ביום למחרת, אך מאז לא קבלתי דבר. והנה, היום הם מתקשרים אליי ומספרים לי, כי אכן הייתה להם טעות, הם התנצלו והעבירו לחשבוני סכום של 36,621 ₪!!". הברכה של ר' דוד אבוחצירא ממש התקיימה". שמחתו מאוד לשמוע על כך, אך אז המשיך האב ואמר: "אבל ר' דוד הבטיח שאקבל פי-3, אם כן, הייתי אמור לקבל 36,600 ש"ח ומדוע קיבלתי עוד 621 נוספים?!" נדהמתי משאלתו. אך אמרתי לו, שיחשב גם כמה עלה הדלק הלוך חזר וכמה הוצאות הוציא בדרך על הקניות, כי בוודאי ה' מחזיר על מסירות נפש עד השקל האחרון. הוא הוציא את חשבון ההוצאות ונדחם לגלות 300 ₪ הוציא על הדלק ו-320 ש"ח נוספים הוציא על קניות בסופר בדרך לבית מלון. "מדחים, יחד זה יוצא 620 אבל עדיין", הוא המשיך לשאול "אם כן הייתי צריך לקבל החזר משמיים של 36,20 ₪ מחברת הביטוח, ומדוע קיבלתי עוד שקל נוסף?!! חייכתי ואמרתי לו, שינסה להיזכר אולי קנה עוד משהו מאוד קטן בשקל בדרך לבית המלון. הוא חשב קמעא ונתקעה נשמתו: "ניכון, זה מדחים! טרם נסיעתי למלון, קניתי לבני מסיק, שעלה שקל, בחנות ליד ביתי". התפעלותי אף אני מההשגחה ואמרתו: "ראה כיצד בורא העולם את נשאר חייב ומשלם שכר, למי שמסר נפשו עבורו".

הבן איש חי לגה"צ רבי יורם אברגל זצ"ל שמירת המחשבה מביאה שכינה
 מספר בנו של הצדיק, הרב הגאון ישראל אברגיל שליט"א על הבן איש חי שהתגלה בחלומו של אביו: והנה, רבי יורם זצ"ל רואה את דמותו של הבן איש חי עם המצנפת מעל ראשו (כפי שמצולם מתמונתו המפורסמת), הבן איש חי מוציא את הסיכות שחבץ למצנפת ולאט לאט מוציא את הבד המגולגל (בספרו 'רב פעלים' כותב הבן איש חי שחבישת המצנפת זהו מעשה ידי אומן), ומעל ראשו מתגלים ארבעה צינורות המגלים את הרקיע ובכל צינור מופיעה אות אחרת: בצינור הראשון מופיעה האות ה', בצינור השני מופיעה האות ה', בשלישי האות ו' וברביעי האות ה', וכל זאת לעיני הצדיק, הרב יורם אברגיל זצ"ל. גלות מול עיניו האותיות י-ה-ו-ה מעל ראשו של הבן איש חי! אמר לו הבן איש חי זיע"א: "עד לך שעל ידי שמירת המחשבה, וזכים שהשכינה תשרה באדם".

חיזוק בשמירת העיניים מביא ישועה

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א מעשה ששמע מכלי ראשון מפי מרא דעובדא. בחודש אלול תשפ"א נאלץ בנו הקטן של אותו יהודי להתאשפז

מספר ימים בגלל דלקת ריאות. והנה ביום השני שהיה בביה"ח החלו להופיע על גופו כתמים אדומים, שהלכו והתפשטו לכל עבר עד שכעבור כמה ימים היה כולו אדום. הרופאים לא ידעו מה מקור האדומות, הן האם יש לה שייכות לדלקת הריאות או שמא תקפו חולי נוסף. התאספו שבעה רופאים 'אנשי שם', פרופסורים מומחים (ובניהם רופא המומחה לנשימה, וכן רופא לכלי דם ורופא עור) ודנו בכובד ראש במהות הכתמים האלו, אם מקורם בזיהום או מסיבה אחרת, והעלו צדדים 'יסברות' לכאן ולכאן, עד שהחליטו להחליט למחרת...

באותו היום אינה ה' לידו גיליון 'באר הפרשה' (שיצא לאור באותו שבוע), וכשעייין בו לאחר שהלכו הרופאים קרא מעשה (וזה תוכנו בקוצר אמרים) בבחור אחד מיישיבת 'יקרי ירושלים' בעיה"ק ירושלים שקיבל על עצמו **חיזוק בשמירת העיניים** שלא לצאת מבניין הישיבה כל חודש אלול, ויום אחד פרחו לו פצעים בידיו אך הוא ולא אבה לצאת מבניין הישיבה ללכת לבית הרופא. וגם השמים נזדמן שהגיע רופא מחו"ל לצורכי ראש הישיבה וממילא בדק גם אותו והורה שצריך למשוך על ידיו משחה פלנטית שבדיקו היתה ברשותו, וראו בעליל עד כמה הקב"ה סייע בעדו לשמור על קבלתו. 'אבי הבן' דן, ראה מעשה וזכר הלכה... מיד החל לעשות חשבון נפשו, שהרי בזו השעה הנו שוהה במקום גדוש מכשלות כידוע לכל מי שבא בשערי בית-חולים, וגם הימים ימי שליח קדישא, ואנה הוא בא... על כן קיבל על עצמו שלא לצאת מן החדר אלא במקום הכרת, ובכך יחסוך מעצמו לזון עיניו בכל הנעשה במסדרונות ביה"ח אשר רבו שם המכשלות. לעת ערב נכנס 'אחי' לבדוק את שלום הילד ולבחון את ה'מכשירים' אליהם הוא מחובר, ובהל למראה האדום האדום הזה... שאל את האב מה זה ועל מה זה, ומאליו נענה שלפי דעתו יש לתינוק רגישות לתחליפי החלב (מטרה) שמהם הוא ניזון, ואמר לו, ששכינתו הזמן הקבוע לאכילתו יגיש אל הממונים ויבקשו מהם בקבוק עם מזון מיוחד. נרתע האב לעשות זאת מבלי לבקש אישור מהרופאים, מאחר שהם קובעים לכל ילד איזה סוג מזון יאכל, אך 'האחי' ייעץ לו: אל תשאל שאלות מיותרות, פנה אליהם ובקש אותו מזון מיוחד כאילו כך קבעו עבורו. שמע האב לקולו, וכבר ממחרת החל הטבה ניכרת בצבע העור, עד שכעבור ימים אחדים 'אחיל' סומקא ואתי חיוראי' וחזר העור למראה נבחרת. בינו נא זאת: שבעה פרופסורים מומחים נבוכים הם בארץ ואינם יודעים מה לעשות, ואילו אח 'פשוט' הבחין בשורש החולי... אין זאת אלא יד ה', שלאחר שהתחזק האב לגדור גדר כדי לשמור עיניו בקדושה ובטהרה – מיד זכה לראות נפלאות. (באר הפרשה, דרשו)

הרב שמעון שקאף כותב: "סגולה לזכירה היא שמירת העיניים ורמז לדבר שאנו אומרים בקריאת שמע 'לא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם' אזי זוכה להמשך הפסוק הבא אחריו 'וזכרתם את כל מצוות ה'".

זכות שמירת העיניים זכר את כל מה שלמד בצורה נפלאה

בספר "בפקודיך אשיחה" (ח"ב עמוד ת"ל) מביא סיפור נפלא בענין הג"ל ששמע מהרה"ג רבי אברהם שפיטצער שליט"א דומ"ץ דקהלת סקווער בליקוואר, פעם הלך עם ידיד מאז, כבוד הגאון הדומ"ץ רבי יוסף אייזנבערגער שליט"ר, לביקור את הרה"ח רבי יוסף חיים קאהן שלא הרגיש טוב, שמה מצאנו אברך אחד אשר גם הוא בא לבקר את הרב שלא הרגיש טוב הג"ל, ונתוודע להם אחריון שאברך זה היה לו קצת קירבה משפחתית עם הרה"ח רבי יוסף חיים ז"ל, כאשר מצאוהו שמה לא ידעו כלל מי הוא ומה מעשיו כאן, דמותו היה נראה כאברך פשוט, מראהו היה רחוק ממראה של רבנים, וכדרכו של תורה התפתחה שיחת לימוד ביניהם, עדי נתגלגלה השיחה בשאלות של הלכות שבת, האברך ההוא התחיל לומר ממש בעל פה קטעים ארוכים מדברי ה"בית יוסף" הלכות שבת, עם הלשון. המה ישבו ושמעו, ראו כן תמחה, מאין בא לאברך ידיעה כזאת, אין זאת דבר פשוט, זיכרון כזה הלא דבר הוא ולא מתרחש בכל יום לראות דבר כזה, אחרי כן חשבו אולי כל ידיעותיו המה רק בהלכות **בב** ששנה פרקו כמה מאות פעמים, לכן העבירו את השיחה על הלכות עירובין, המה שאלו מן האברך ההוא כמה דברים קשים בהלכות אלו, האברך התנצל **מלחילה** כי כבר עברו כמה שנים מאז למד הלכות אלו, אבל בכל זאת ינסה לדבר בהלכות אלו, והעיד הרה"ח רבי אברהם כי אותו אברך שלא למד הלכות היה בקי יותר ממנו שעסק אז בזה, ואמר לשונות הרבה של המחבר בעל פה וממש היה הפלא ופלא, ולא הבינו הדבר מהיכן בא לאיש כזאת, כוח זיכרון בדברי התורה אשר היה ממש להפליא. אחרי גמרם הביקור יצאו כולם החוצה, אז הבחינו באיש שישב ושח עמהם כל השעה, שהוא הולך כסומא בשתי עיניו ואותו הולך איש אחד מוכן לו להוליך אותו לאורך כל הדרך, הדבר עורר אצלם פליאה עצומה, כי הלא ביושבם עמו הבחינו שהוא רואה הכל, והיאך פתאום עכשיו נהפך לסומא ממש, עד שצריך למי שהוא שיוליך אותו על הדרך. כדי לעמוד על המעשה הוא אמר להם תדעו שהאברך זה לא סומא הוא לא מינייה ולא מקצתיה, רק קבלה טובה קיבל עליו עוד משנים קודמות, כאשר עדיין היה בחור קצ בשנים, ארץ בעומדו בחוץ לא יביט על שום דבר, וככה הוא נוהג כבר הרבה שנים, והולך ברחוב בעינים סגורות, ומראהו ממש כסומא, עד כדי כך שצריך הוא לבן אדם שיוליכו על דרך הישר. הוא אמר להם, כי כה איתן היה חזק בקבלתו, עד שלא היה איכפת לו כלל מה יאמרו עליו בני האדם, ועוד יותר מזה כי כאשר הגיע לגיל האירוסין לא רצו בני אדם להשתדך עמו, בחושבם כי אכן הוא הדבר שהוא סומא, אך הוא בשלו, ולא יותר כלל מן הדבר שקיבל על עצמו, עד שבקושי אחרי כמה שנים זכה להתארס, כה היה תוכן סיפורו של האיש ההוא. אחרי שמעו את הדברים הבינו עכשיו כי נתגלה להם סוד הדבר כי כיון שהאברך ההוא שומר עצמו בכל כך קדושה, לא חישוב הוא כלל מדוע משתנה התורה אצלו בזכירה נפלאה, כי כך אמרו על מאמר חז"ל: (ברכות כ:.) "כל שישנו בשמירה ישנו בזכירה", עד כאן המעשה באיש חי בימינו.

שמירת העיניים סגולה לשמירה מעין הרע פעם נכנס חסיד אל הרה"ק היבית ישראלי זי"ע, וסיפר שחכם האמר לו ששורה עליו עין הרע' רחמנא ליצלן, והוא חושש מאד מזה. נענה הרה"ק ואמר לו שיתאר בגמרא (ב"מ קז:) שמתוך מאה אנשים, תשעים ותשעה מתים מחמת עין הרע ורק אחד מת משום שהגיע זמנו. ויש לפרש, אמר הרבי, שתשעים ותשעה מתים מחמת 'עין הרע' היינו שקלקלו ופגמו בעיניהם רח"ל, ורק אחד מת 'בדרך ארץ', דהיינו בזמנו, כיון ששמר על עיניו. ובזאת סיים והורה לו לעצום את עיניו מראות ברע ממילא לא יינקע מעין הרע. (באר הפרשה)

[כא] בית שער שפתוח לשער ולחצר חייב בשתי מזוזות אחת במקום שפתוח לבית ואחת במקום שפתוח לחצר וכן בית שער העומד בין הגינה לבית חייב בשתי מזוזות כנוי ובית הכנסת אם יש שם בית דירה לשום אדם חייב ושערי חצירות הפתוחים לר"ה אם יש לחוש שיגנבו הגוים המזוזה ויבואו כתבי הקודש לידי בזיון ואי אפשר לשומרים פטורים:]**מרפסת שיש ב"ס 196 ס"מ על 196 ס"מ חייב במזוזה ויבקענה מימין הכניסה מהבית למרפסת,מעלית רכבת,אוטובוס,מטוס פטורים ממזוזה כיון שאינם דירה קבועה**

[כב] חנויות של סחורה שיושבין בהם סוחרים כל השנה כולה אף על פי שאין יושבים אלא ביום כי בלילה הולכים לבתיהם הרי אלו חייבים במזוזה מיהו יניח בלא ברכה כי הט"ז ז"ל חולק [וכן במפעלים שעובדים ביום ולא בלילה וכן בתי הספר ומדרש שלומדים רק ביום ולא בלילה יקבע מזוזה בלי ברכה והמברך ומברך במקומות אלו יש לו על מי לסמוך]ובבגדד יש פונדקים מלאים חנויות שיושבים בהם הסוחרים כל השנה כולה ונהגו שלא להניח שם מזוזה והטעם כי בפונדק יש בו חנויות שיושבים שם גוים וסמכו בזה על מה שכתב רמ"א ז"ל בס"י רפ"ו סעיף א' גבי חצירות שמקצת גוים דרים שם דפטורים:

[כג] השוכר בית בארץ ישראל חייב במזוזה מיד משום ששוב ארץ ישראל אבל השוכר בית בחוץ לארץ והדר בפונדק בארץ ישראל פטור ממזוזה שלשים יום [ואם שם מזוזה תוך 30 יום ונשאר לבסוף גם לאחר 30 אין צריך להסירה] במה דברים אמורים בשוכר בסתם אבל אם שכר בפירוש לששה חדשים או לשנה מאחר ששכר בפירוש לזמן שהוא יותר משלשים וקנה שכירות הבית באופן שאין אחד מהם יכול לחזור בו והולך שם כליו ומטלטליו הרי זה מתחייב מדיבמזוזה ואף על גב דהרב חק"ל סבירא ליה דאחר שלשים יסירה ויחזור ויקבענה אין צריך להסירה אחר שלשים ולקבעה מחדש: [רק לאחר שלושים יום שגר בחול חייב במזוזה ובברכה] תם ונשלם שבח לא-ל בורא עולם בריך רחמנא דסייען מריש ועד כאן

עוד יוסף חי פרשת בראשית [א] צריך לכוון בברכת טלית גדול לפטור טלית קטן שלא פשטו בלילה, משום דאיכא מ"ד דלילה מפסיק צריך ברכה, ומשום דק"ל ספק ברכות להקל אין מברכין, דאע"ג דמרן ז"ל ס"ל לברך וימשמש בו בשעת ברכה ק"ל סב"ל אפילו נגד מרן ז"ל כנודע. ועל כן טוב לכון ברכה שמברך על טלית גדול לפטור טלית הקטן כדי לצאת י"ח דיעה זו, בדזה גם לדעת מרן ז"ל שפיר דמי, ואין צריך למשמש בטלית הקטן שקשה על האדם לעשות כן בבית הכנסת משום דלבוש על ט"ק כמה בגדים וחגור בשתים יום ע"ג זו. וכבר מצנינו למרן ז"ל בסעיף יו"ד דלבוש ט"ק בעוד שאין ידיו נקיות דיברך על טלית אחר ויכוין לפטור גם זה ואין צורך למשמש:

ויאמר הנוסח ליקבה"ו שיאמר קודם עמידתו, ליקבה"ו וכו'. הריני מוכן לקיים מצות עשה ללבוש טלית מצויצית כהלכה, כמו שזכרנו ה' אלהינו בתורתו הקדושה ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם, והריני מוכן לברך הברכה שתקנו חז"ל על מצות ציצית בטלית גדול, והריני מכוין לפטור בברכה זו גם טלית קטן אשר עלי, ויהיה כח ואומץ במצוה זו של טלית קטן וטלית גדול להפריד הקליפות שראוי להתפרד מכלים של פרצופים הקדושים, ויהיה כח ואומץ במצוה זו של טלית קטן וטלית גדול, לזווג זיווגים של שלשה ראשונות הקדושים, ויעלה לפניך ה' או"א כאלו כונתי בכל הכונות הראויים לכון במצות אלו של טלית גדול וטלית קטן, ויהי נועם ה' אלהינו עלינו וכו' ב"פ: [ב] מוכרי בגדים שעדיין לא הטילו בהם ציצית ולבושים אותם להראותם להקונים לידע מדתם פטורים, וכן הלוש טלית כדי להראות לאחרים וללמדם סדר העטוף אע"פ שהוא שלו ועדיין לא הטיל בו ציצית מותר ללבוש כדי ללמד בו

וטלית שיש בו ציצית והוא ולבושו כדי ללמד בו לאחרים או להראות להם בו דבר אחד אינו צריך לברך ואסור לו לברך:

[ג] אם נפלה טליתו שלא במתכוין וחזור ומתעטף בה צריך לברך, בד"א שנפלה כולה אבל אם לא נפלה כולה אע"פ שנפלה רובה אינו צריך לברך, ואם בהיותו מתפלל תפילת העמידה נפל טליתו מעליו לגמרי ובהיותו מתפלל הניחוהו אחרים עליו אז כשיסיים תפלתו ימשמש בציצית ויברך, כן פסקו הגאונים ז"ל:

[ד] מי שהיה אחוז טליתו להתעטף בו ויברך עליו וקודם שנתעטף נפל הטלית מידו לארץ ואפילו בידו אחת לא נשאר, עכ"ז נוטלו ומתעטף בו על סמך ברכתו הראשונה ולא יברך פעם שנית:

מיהו אם היה עומד למעלה באכסדרה אצל המעקה שיש לה על החצר ואחר שבירך נפל הטלית מידו לחצר והוכרח לירד להביאו מן החצר או שרמו לאחרים שיביאו אותו אליו דאיכא בזה שהיה הרבה והסח הדעת, יש לצדד שיברך ולא יסמוך על ברכה ראשונה, ועכ"ז משום חומרא דהזכרת השם י"ל שב ואל תעשה עדיף ויהרהר הברכה בלבו:

[ה] בכל יום כשמוציא הטלית גדול מן הכיס ללבוש ינשק בתחלה את הציציות של ארבע כנפות ביחד ואח"כ פותחו ומברך ומתעטף, וה"ה בעת שפושטו מעליו ומקפלו, דג"כ אחר הקיפול יאחז בידו הד' ציציות וינשקם ואח"כ יניחנו בכיס, וכן יעשה בטלית קטן שפושט הישן ינשק הציציות, וכשלוש החדש ג"כ ינשק הציציות, וכל זה משום חבוב מצוה, וכמ"ש בשם הגאון השל"ה ז"ל. וכן האשה כשהיא מכינה לבעלה טלית הקטן עם בגדים התחתונים שמחליפם בע"ש ג"כ תזהר לנשק הציציות ואח"כ תקפלו ותכין אותו עם בגדיו:

[ו] כתב רבינו מהר"ח ז"ל בשער הכונות בסדר נוסח תפלה דף נ"א ע"ד וז"ל, יסיר תש"ר מעומד ויניחנה בכיס ואח"כ ישב ויסיר תש"י מיושב כמו

שהוא בעת הנחתם ויניחנה בכיס ואח"כ יסיר הטלית, ולפעמים בימי החום אחר שהיה מורי ז"ל מסיר תש"י מעל ראשו היה מעביר הטלית מעל ראשו ומורידו על כתפיו ואח"כ מסיר תש"י ואח"כ מסיר הטלית לגמרי עכ"ל: נמצינו למדין כל זמן שעדיין התש"ר בראשו לא יסיר הטלית מעל ראשו, ועל כן אותם בני אדם שדרכם בימי החום להסיר הטלית מעל ראשם ומורידין אותו על כתיפם כל משך התפלה לא יפה הם עושים, ואפילו אם יהיו נזהרים להניחו על ראשם בתפילת העמידה ג"כ טועין הם, כי כל זמן שעדיין התש"ר בראשו לא יסיר הטלית מעל ראשו. מיהו בשבת ויו"ט שאין לובשים תפילין אם מסירין אחר תפלת העמידה הטלית מעל ראשם ומניחים אותו על כתיפם אין כאן חשש:

ואגב אורחאי אמינא תוכחת מגולה לכמה אנשים שהם מברכין על הטלית גדול בבוקר ומניחים אותו על ראשם כחרף עין ממש ותיכף ומיד מורידין אותו על כתפם ואין כאן עטוף והם מברכין להתעטף בציצית בלבטה, כיון דעטוף קאי על הראש ואין מניחים אותו על הראש אלא כחרף עין זה נכנס וזה יוצא וא"א לעמוד עליו, על כן צריך להזהר להניחו על הראש לפחות שיעור מהלך ארבע אמות במהלך בינוני:

[ז] בסה"ק בן איש חי בפרשה זו אות ח' כתבתי צריך לשהות בין השלכת שני כנפות הימנים לבין השלכת ב' כנפות השמאלים לאחריו לצד שמאל שיעור מהלך ד' אמות ע"ש. הנה טוב להרהר בעת השלכת כנפות הימנים בפסוק שוש אשיש ב'ה' תגל נפשי באלהי כי הלבשני בגדי ישע מעיל צדקה יעטני כחתן יכהן פאר וככלה תעדה כליה, ואחר שישליך שני כנפות השמאלים יאמר בלחש ג' פסוקים אלו ה' צבאות עמנו וכו' ה' צבאות אשרי אדם בוטח בך ה' הושיעה המלך וכו' וכשמוכיר שם הוי"ה בשלשה פסוקים אלו יכוין בשם הוי"ה דמלוי אלפ"י:

[ח] זיהר כשמברך על הציצית שלא יעשה שום עסק בידו בטלית לפרוף ולקבץ קצותיו מסיפיה לרישיה כדי לאחוז את כולו בשתי ידיו, אלא יעשה ויכין כל זה קודם הברכה כדי שאחר שסיים הברכה תכף ומיד יניחנו על ראשו להתעטף בו

[ט] בסה"ק רב פעלים ח"ד כתבתי באחד שיש לו טלית של משי חשוב המיוחד לו ללבוש בק"ש ותפלה, ועתה רוצה להסיר הציציות ממנו ולעשותו מלבוש חגורה למתניו, ואסרתני שם להשואל מתיר טעמי תריצי, חדא דק"ל מעלין בקודש ולא מורידין, ואיך יוריד הטלית של מצוה לעשותו חגורה. ועוד טעם אחר קרוב לזה הכלל והוא משום דמפקיע המצוה מבגד שהיה בו הציציות ועתה מסיר אותם ממנו ועושהו חגורה, והארכתני בשתי טעמים אלו בדמיונות והוכחות שעשיתי להם ופלפלתי ב"ד בס"ד והעלתי לאסור בזה אפילו אם נותר הציציות האלה בטלית אחר:

[יא] כאשר יניח הטלית על ראשו לא יוריד ראש הטלית על כל הפנים שלו וכשישליך הכנפות לאחריו יהיו הפנים מכוסים באופן שיהיה ראשו כרוך בטלית פנים ואחור ואין עיניו נראין, דאין זה נקרא עטוף אלא כריכה, ואין זה דומה לעיטוף הישמעאלים שכתב בשער הכונות דף ד' ע"א שהצרכו הגאונים להתעטף עטיפה הישמעאלים. על כן צריך כשיניח הטלית על ראשו לא יגיע ראש הטלית אלא עד המצח, באופן שיהיו עיניו גלויים ונראין גם אחר השלכת הכנפות לאחריו, וזהו העיטוף הנכון שמברך עליו להתעטף בציצית, ועיין בגמרא דמ"ק דף כ"ד דאמר שמואל כל עטיפה שאינה כעטיפת ישמעאלים אינה עטיפה (פירוש בבל), מחוי ר"ן עד גובי דיקנא, גומות שבלחי למטה מפי, וכתב שם פריעת הראש בשבת שצריך לגלות חוטמו ושפמו וזקנו שהיה מכוסה בימי אבול ע"ש, משמע דעטיפת ישמעאלים הוא שתהיה עיניו גלויות כאשר כתבנו, וכן בערוך ערך עטף כתב עטיפת ישמעאלים [בטלית] פירוש מכסה שפמו וזקנו חוטמו [ולא עיניו]

היכלות שבגן עדן - שנמצאות בהן בתיה, סרח בת אשר, יוכבד, דבורה
בְּהִיכָל אֶחָד יֵשׁ בְּתִיָּה בֵּת פְּרָעָה, נְכֵמָה רְבֹאָה וְאֶלְפִי נָשִׁים זֹכֹתֹת אֲתָה, וְיָקָל אַחַת וְאַחַת מֵהֶן יֵשׁ מִקְוֹמוֹת שֶׁל אֲוֹרוֹת וְעֵדוּיָם לֵאלֹהִים דְּחֵק כָּלִי. שְׁלֹשׁ פְּעֻמִּים בְּכָל יוֹם הַפְּרוּזוֹת מְכַרְזִים: הָרִי דְמוֹת מֹשֶׁה נִבְיָא וְהַצִּדִּיק נִבְיָא: וּבְתִיָּה יוֹצֵאת לְמִקְוָם פְּרוּדָה אֶחָד שָׁנָה לָהּ, וְרוֹאֶה דְמוֹת מֹשֶׁה וּמִשְׁתַּחֲוֶה אֵלָיו, וְאוֹמְרָת: אֲשֶׁרִי חִלְקִי שְׂגֻדָּתִי אוֹר זֶה. וְזֶה עֲנִינִים שָׁלָה יוֹתֵר מִכָּפֶל. חוֹזֶרֶת לְנָשִׁים וּמִשְׁתַּדֵּלֶת בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה. כָּלן בְּאוֹתָן דְּמִיּוֹת שֶׁהִיוּ בְּעוֹלָם הָזֶה בְּלָבוֹשׁ אוֹר, (לכלבוש) בְּלָבוֹשׁ הַזָּבִרִים, פֶּרֶט שְׁלֹא מְאִירִים כֶּף, מִצְוֹת הַתּוֹרָה שֶׁלֹּא זָכוּ לְקַבֵּץ בְּעוֹלָם הָזֶה, מִשְׁתַּדֵּלוֹת בְּהֵן וּבִטְעֻמֵּיהֶן בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וְכָל הַנָּשִׁים הִלְלוּ שִׁיּוֹשְׁבוֹת יַחַד עִם בֵּת פְּרָעָה נִקְרְאוֹת (ישעיה לב) נָשִׁים שְׁאֵנָנוֹת, שְׁלֹא הִצְטַעְרוּ כָּלִל בְּצַעַר הַגִּיחָהֶם. בְּהִיכָל אַחֵר יֵשׁ סָרַח בֵּת אֲשֶׁר, נְכֵמָה נָשִׁים רְבֹאָה וְאֶלְפִים יַחַד אֲתָה. שְׁלֹשׁ פְּעֻמִּים בְּיוֹם מְכַרְזִים לְכָנִיָּה: הָרִי דְמוֹת יוֹסֵף הַצִּדִּיק בָּהָּ: וְהִיא שֹׁמְחָה וְיוֹצֵאת לְגַבֵּי פְרוּדָה אֶחָד שָׁנָה לָהּ, וְרוֹאֶה אוֹר דְּמוֹת יוֹסֵף, וְשֹׁמְחָה, וּמִשְׁתַּחֲוֶה אֵלָיו וְאוֹמְרָת: אֲשֶׁרִי הֵיּוֹם שְׁעוֹרְרָתִי בְּשׁוֹרְתָהּ לְסָבִי. אַחֵר כֶּף חוֹזֶרֶת לְשָׂאֵר הַנָּשִׁים, וּמִשְׁתַּדֵּלוֹת בְּתַשְׁבּוּחוֹת רַבּוֹן הָעוֹלָם וּלְהַדוֹת לְשֹׁמוֹ. נְכֵמָה מִקְוֹמוֹת וְשֹׁמְחָה יֵשׁ לְכָל אַחַת וְאַחַת. אַחֵר כֶּף חוֹזֶרֶת לְהַשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה וּבִטְעֻמֵּיהֶן.

בְּהִיכָל אַחֵר יֵשׁ יוֹכָבֵד אִם מֹשֶׁה נִבְיָא הַנָּאָמָן, נְכֵמָה אֶלְפִים וּרְבֻבוֹת עֲמָה. בְּהִיכָל זֶה לֹא מְכַרְזִים כָּלִל, אֲלָא שְׁלֹשׁ פְּעֻמִּים בְּכָל יוֹם וְיוֹם מוֹדֶה וּמִשְׁבַּחַת לְרַבּוֹן הָעוֹלָם הֵיא וְכָל הַנָּשִׁים שְׂאֲתָה. וְשִׁירַת הֵיּם מִזְמוֹרוֹת בְּכָל יוֹם, וְהִיא לְבִדָּה אוֹמְרָת מִכָּאן, (שמות טו) וַתִּשָּׂא מִרְיָם הַנָּבִיאָה וְגו', אֵת הַתֵּף בְּיָדָהּ וְגו'. וְכָל אוֹתָם צִדִּיקִים בִּן עֶדֶן מִקְשִׁיבִים לְעִמּוּמוֹת קוֹלָהּ, נְכֵמָה מְלָאכִים קְדוֹשִׁים מוֹדִים וּמִשְׁבַּחִים עֲמָה לְשֵׁם הַקְדוֹשׁ.

בְּהִיכָל אַחֵר יֵשׁ דְּבוֹרָה, גַּם כֶּף וְכָל שְׂאֵר הַנָּשִׁים אֲתָה מוֹדוֹת וּמִזְמוֹרוֹת בְּאוֹתָהּ שִׁירָה שֶׁהִיא אֲמָרָה בְּעוֹלָם הָזֶה. אִי רַבִּי, אִי רַבִּי, מִי רָאָה חֲדָתוֹת הַצִּדִּיקִים וְשָׁל נָשִׁים וְנָפְאוֹת שְׁעוֹשוֹת לְכָנִי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְכָנִי וּלְכָנִים כֶּף אוֹתָהּ לִיכּוֹלֹת יֵשׁ אֲרַבְּעָה לִיכּוֹלֹת טַיִרִים שֶׁל הָאֱמוּנוֹת הַקְדוֹשׁוֹת שְׁלֹא נִמְשָׁר לְהַגְלוֹת, וְאֵין מִי שְׂרוֹאֶה אוֹתָהּ. בְּכָל הַיּוֹם הֵן לְבִדָּן, כְּמוֹ שְׂאֲמָרְתִּי לָךְ, וְהַגְבֵּרִים גַּם כֵּן. [שלח קסז:]

אמרי חז"ל: לאהוב כל אדם אפילו רשע
כותב הרמ"ק רבי משה קורדוברו בתומר דבורה פרק בהב', ירגיל עצמו להכניס אהבת בני אדם בלבו ואפילו הרשעים כאילו היו אחיו ויותר מזה עד שיקבע בלבו אהבת בני אדם כולם ואפילו הרשעים יאהב אותם בלבו ויאמר מי יתן והיהו אלו צדיקים שבים בתשובה והיהו כלם גדולים ורצויים למקום כמאמר אוהב נאמן לכל ישראל אמר ומי יתן כל עם ה' נביאים וכו' ובמה יאהב בהיותו מזכיר במחשבתו טובות אשר בהם ויכסה מומם ולא יסתכל בנגעיהם אלא במדות הטובות אשר בהם ויאמר בלבו אילו היה העני המאוס הזה בעל ממון רב כמה הייתי שמח בחברתו כמו שאני שמח בחברת פלוני, והרי זה אילו ילבישוהו הלבושים הנאים כמו פלוני הרי אין בינו לבניי הבדל אם כן למה יעדר כבודו בעיני והרי בעיני ה' חשוב ממני שהוא נגוע מדוכה עוני ויסורים ומנוקה מעון ולמה אשנא מי שהקב"ה אוהב, ובוזה יהיה לבלו פונה אל צד הטוב ומרגיל עצמו לחשוב בכל מדות טובות שזכרנו. כתוב במדרש רבא נשא פרשה יד אות ד': דָּבָר אַחֵר, וְלֵהָא הִרְבֵּה יִנְעַת בָּשָׂר, אִם יִנְעַת הִרְבֵּה בְּלֵהָ דְבָרֵי נְכֻמִּים, הַקְדוֹשׁ הוּא מְבַשְּׂרָךְ בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת,

שאלה: במקרה שיהודה לא עמד בדיבורו שסיכמו בניהם שיהודה ימכור ללוי את רכבו במחיר מסוים ולבסוף חסר בו ודינו שנקרא מחוסר אמנה האם במקרה אחר שהיה ללוי עם יהודה שסיכם איתו לקנות חפץ אחר האם לוי יכול לחזור כמו שיהודה חזר בו **תשובה:** כותב רבי כלפון הכהן [הרב הראשי לטוניס לפני 100 שנה] בספרו ברית כהונה שגם אם יהודה לא עמד בדיבורו לוי צריך לעמוד בדיבורו כיון שהחובה לעמוד בדיבורו היא כלפי שמיא ולא כלפי יהודה שלא עמד בדיבורו

שמירת העיניים מביאה ישועות

כָּל יְהוּדִי אוֹמֵר בּוֹקֵר וְעֶרֶב בְּקִרְיָאת שְׁמֵעַ אוֹת פִּרְשֵׁת צִיצִית וּכְתוּב בַּפֶּרֶשָׁה "וְלֹא תִתְּנוּ אֶחָד לְבִבְכֶם וְאֶחָד לְעֵינֵיכֶם וְגו'". כֵּתֵב עַל פְּסוּק זֶה סֵפֶר הַחִינוּךְ שִׁזְהוּ לֹא מִהֲתוֹרָה שֶׁלֹּא לִתּוֹר אַחֲרֵי עֵינָיו, לְשִׁמּוֹר אֶת עֵינָיו מֵרָאוֹת בֵּרַע. לֹא לְחִינִם אֲנוּ אוֹמְרִים זֹאת פְּעָמִים בְּיוֹם כְּדִי לְהַזְכִּיר לָנוּ עַד כִּמָּה צָרִיךְ לְשִׁמּוֹר עֵינָינוּ.

הגמרא במסכת בב"ב דף נ"ז אומרת: "עלם ענינו מראות בָּרַע
א"ר חניא בר אבא: 'זֶה שְׁאִין מִסְתַּכֵּל בְּנָשִׁים בְּזֵמַן שֶׁמִּכְבֹּסוֹת
בְּהָר שֶׁזֶה אֵינֶם צְנוּעוֹת מִסְפִּיק'. שואלת ההמרא: אִיךְ מְדוּבָר
אִם לֹשׁ דֶּרֶךְ אֲחֵרָה וּבְכָל זֹאת הוֹלֵךְ בְּרֵיךְ שֵׁנִשׁ בָּהּ נָשִׁים
שֶׁמִּכְבֹּסוֹת בְּהָר אֲפִילוּ שְׂעוּצָה עֵינֵינִי נִחְבֵּט לְרָשָׁע וְאִם אֵין
דֶּרֶךְ אֲחֵרָה הוּא אֲנִי מוֹתֵר לַעֲבוֹר מִתְּרַצֵּת הַגְּמָרָה שֶׁאֵין
דֶּרֶךְ אֲחֵרָה וּמִכֹּחַ מָקוֹם צָרִיךְ לַעֲצוֹם אֶת עֵינָיו."

אנו רואים מגמרא זו שאם יש דרך אחרת והולך בכל זאת בדרך שיש שם נשים שמכבסות נקרא רשע אפילו שעוצם את עיניו כיוון שמביא עצמו לידי ניסיון.

הַגָּאוֹן הָרַב זִילְבֶּרשְׁטֵיין שְׁלִיטֵ"א מִסְפָּר, שָׁזָכָה לְשִׁמּוּעַ פֶּעַם מִדְּבָרֵיו שֶׁל הַקְדוּשׁ בַּעַל "שׁוּמֵר אֲמוֹנִים" זִצְקוֹ"ל שֶׁאָמַר: "הִיֹּת וְאָמְרוּ חַז"ל כֹּל הַרְוָה דְּבַר עֲרֹה לִפְנֵי וְאֵינּוּ זוֹ אֶת עֵינָיו מִמֶּנּוּ זֹכָה וְרוּאָה פְּנֵי שְׂכִינָה, אִם כֵּן, כִּינּוּ שֶׁבָּרַעַז זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו אֹרֹךְ הַשְׂכִּינָה, מִסְגֵּל זְמַן זֶה לְהַתְפַּלֵּל וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמוֹתֵיו הַנִּצְרָכִים כָּל יְעוּד עֵינָיו לְקִמְטָה וְגוֹבֵר הוּא אֵל יָצָרוּ. בָּרַךְ זֶה מִסְגֵּל לְקַבֵּל כָּל בִּקְשָׁה."

והרב זילברשטיין סיפר שהיה אדם שהיה צריך ללכת לבית רפואה בתל אביב ושמו מאד את עיניו בהליכתו לשם וביקש שבזכות שמירת העיניים שהקב"ה יבריא אותו ואכן כך היה. ראיתי ת"ח שכתב ביאור מדוע תפילותיו של אדם ששומר עינים נשמעות באותו רגע ממשמעות הפסוק, שאומר הפסוק: "עוצם עיניו מראות מרע" המשך הפסוק הוא "ויהוא מרומים ישכון" וזכה שעכשיו השכינה שורה עליו וזהו עת רצון שתתקבל תפילתו.

כתב בכתר ראש להגר"ח מוואלוז'ין: (באות ע"ג) "תרופה לכעס ודברים בטלים והסתכלות בעריות ושיחתו, שיקדים תפילה לצרה וקודם לכתו בדרך אסו בבוקר יאמר: 'רביש"ע הנני הולך בגיא צלמות ומקום מסוכן הושיעני מיהצ"ר ומחטאים ומעוונות ובפרט שלא אכשל במראות אסורות.

ומסופר על הצדיק רבי שמואל שפירא זצוק"ל, שידוע שהצטיין ביותר במידה זו של שמירת העיניים והיה דמות פלא בדורנו בנושא זה, שכשהיה קורא בברכות השחר "יוכץ את יצרני להשתתעב לך", היה חוזר על זה פעמים רבות, עד שכל שומעו היה מרגיש כיצד מתחנן הוא לקב"ה מעומק הלב שייתן לו כוח להתגבר על יצרניו.

כדי להבין מה כוונת של מעשה אחד בלתי כשר, של ראה
אחת לא כשרה, נספר כאן מעשה מופלא על הגאון רבי
שמואל וואזנר זצ"ל, בעל 'שבט הלוי', כפי שמשופר בספר
'ברכי נפשי'. יהודי חשוב באמריקה, שבנו הגיע למצוות, רצה
להעניק לילדו מתנה גדולה ויקרה לכבוד הבר מצוה, והודיע
לו שלקראת יום ה'בר מצוה' שלו הם ייסעו לארץ ישראל,
לבית מדרשו של הרב וואזנר, ושם יניח לו הגאון את התפילין
בפעם הראשונה בחייו. הילד התרגש מאד מהמתנה הרוחנית
שיועדה לו, והכין את עצמו היטב לקראת הטיסה ארצה.
האבא סיפר לילדו שהרב וואזנר ביקש ממנו, שמספר ימים
לפני שהם מתכוונים לצאת מאמריקה, שיתקשר אליו שנית
כדי לוודא שהכל בסדר, ושלא יגיעו לחינם. האבא רכש כבר
את הכרטיסים שעלו לו כ- 2000 דולרים טבין ותקילין. והנה
כשגבו ימים לפני הטיסה המדוברת, מתקשר האבא אל הרב
וואזנר, ולתדהמתו הוא שומע את הגאון ומאשר בעל 'שבט הלוי'
אומר לו: 'החלטתי שלא דאגתי לכם לבוא אלי לבני ברק!'. 'מה קרה
לפתע?' – שאל האבא ההמום: 'הרי הילד כבר מתכוון לכך נפשית זמן
רבי' והגריי'ש וואזנר מסביר וממקם את החלטתו: נכון אמנם שיש
עניין שבפעם הראשונה שהילד מניח תפילין, הוא יעשה זאת על ידי
אבא, אבל האם חשבת –

אבא יקר – כמה דברים לא טובים עלול הילד שלך לראות במהלך הנסיעה הארוכה שתעשה איתו מאמריקה עד לארץ ישראל? וכי הצר שווה בנזק המלך?!! האב ההמום ניסה להסביר, שילד בר המצווה עלול להתאכזב מכך בצורה קשה ו"וכו", אבל כמובן שכל התירוצים והאמיתולות עליו הועילו בבואמה. "ישם דבר שבעולם אינו שווה שיקריבו עליו את הנזק שעלול להיות לילד מראיית דברים אסורים", פסק הגאון. והאב המהשיך לשאול: "ומה אעשה עם שני הכרטיסים שכבר קניתי בבמחיר של 2000 דולרים?" עכשיו צריכים לשים אוזניים באפרכסת, כדי לשמוע מה השיב לו הגאון בעל "שבת הלוי": "אל תוקנה מסגרת גדולה ויפה, אמר הרב, ותשים בתוכה את שני הכרטיסים, ובראש המסגרת תכתוב באותיות קידוש לבנה – הקרבנו את שני הכרטיסים הללו שמחירים היה 2000 דולרים, על מנת שהבן יקיר שלנו לא יראה דברים אסורים!"

השאל **ראש ישיבת קול יעקב** את הבבא מאיר מה יעשו הבחורים שיצליחו בלימודם אמר להם: "שמירת העיניים והפה".

הבבא אלעזר זצוק"ל שמר מאד את עיניו לכן זכה לעיניים רוחניות. כל השומר עיניו מראיה אסורה זוכה שהשכינה מלווה אותו באותו רגע ומה שיבקש הוא עת רצון שיתקבל, אכ"ר.

אברך שהחליט לשמור מאד את עיניו וכל הזמן היו עיניו למטה סיפר כי הוא היה זקוק בדחיפות ל-50,000 ₪ בשביל הון עצמי למחיר למשתכן הוא הלך לציון הבבא סאלי בכדי להתפלל. כשיצא, שאל אותו יהודי שהיה שם מדוע עיניו למטה. ענה לו: "משום שמירת העיניים." "ומה התפללת" אמר לו: "התפללתי שהיה לי כעשיו 50,000 ₪" יהודי זה נכנס לרכבו וכתב לו צייק על סך 50,000 ₪ הלוואה בלי הגבלת זמן.

ש וזכה להקים משפחה לתפארת

גער צעיר עבר את השואה הנוראה. בחסדי שמים ניצל וזכה להקים משפחה ותפארת. את ילדיו זכה לשדך עם משפחות חשובות ביותר והכניס לביתו תנאים תלמידי חכמים עצומים ותהו האנשים, במה גדלותו הרבה שזכה לכך? לימים, סיפר יאידו הטוב של ראש המשפחה: בתקופת השואה, התחבאו בצד הנוכרי של העיר, והיו בידינו תעודות מזויפות, כאילו אנו גוויים. הדבר הטובה ביותר להינצל הייתה, להיכנס למקום שבו החיצו הגויים את הצגותיהם ולשהות בו כל היום, עד דרת הלילה. כלנו נכנסו למקום, עצמנו את עינינו, הפנינו את ראשינו כדי לא לטמא את עינינו, וחיכינו בקוצר רוח לערב. אך חבירי זה, אבי המשפחה, סרב. הוא טען, שאיננו מוכן להציל את גופו במחיר של סכנה לרוח! במשך כל שנות המלחמה את דרכה גרלו במקום טובמא זה. אין זה פלא שזכה למחשבה.

כתב הרמ"ח פלאגי בספר "תוכחת חיים" עה"ת (פרשת וירא):
ההמזמין אורחים לשבת קודש וכיוצא בזה ונכשל בשמירת
העניינים שמביט בהן דרך עבירה, ח"ו, יצא שכרו בהפסדו. ועדיף
שלא יזמין אורחים כלל ועיקר."

מִמָּוֶה רָבוּ בֶן צִיּוֹן אָבֹא שְׂאוֹל וַיֵּצֵא, נִשְׁאַל אִם כְּדֹא לִדְרוֹשׁ בְּנֵי
נָשִׁים בִּשְׁבֶּת בְּמוֹשֵׁב זִקְנִים אֲשֶׁר בִּשְׁכוֹנוֹתָם, שְׁכוֹנוֹת יָד אֱלֹהֵיוּ בִּתְלֵ
אֲבִיב. וְאָמַר לוֹ בִּזְהָ הַלְשׁוֹן: "אֵין הָצֵר שׁוֹוֶה בְּזִק הַמֶּלֶךְ",
[לְמַעֲשֶׂה כָל אֶחָד יִשְׁאַל אֶת גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל]

מסופר על בחור ישיבה שחזר מהישיבה הביתה לשבת חופשה בעלה לאוטובוס, אך כיוון שראה שבתחילת האוטובוס ישבו נשים לא כל כך צנועות הלך לשבת בסוף האוטובוס ונירדם. ופתאום בא אליו איזה זקן בחלום ואמר לו: "קום מהר בן אדם ומה לך נרדם מתחנך יש פצצה", קם הבחור מהחלום והנה הוא רואה ליד רגליו תיק משונה מאוד, הוא הלך את הנגה וסיפר לו זאת. מיד פינו את האוטובוס וקראו לחבלן משטרה והכל על מקומו בשלום. אותו בחור ישיבה נסע לבבא סאלי זיע"א לספר לו זאת, ומיד שכנעו שכל סאלי אמר לו הבבא סאלי: "אשרך בזכות שמירת העיניים לבך הצלת אוטובוס שלם". כמה גדול הכוח של שמירת העיניים שבזכותה ניצל אוטובוס שלם מפגיו.

ממשעה באדם שחזר בתשובה כיון שראה יהודי מוריד את עיניו מלראות ממראות אסורות. דבר זה עשה עליו רושם כביר ובסוף זכה לחזור בתשובה. הגאון הרב מזוז זצ"ל אמר אותיות ס, ע, פ, צ, ק ר"ת סוגר עין ופה ויזכה להיות צ"ק- צדיק וקדוש.

ממילי דבדיות: הממשל האיראני [עדיין] נתן הוראה לסגור את המרחב האווירי להשבת את כל כלי הטיס שלא יטוסו במדינה, חוץ מחיל האוויר הישראלי. **להודות ולהלל לקב"ה על הכל.** תוך 48 שעות שליטה מוחלטת במרחב האווירי של איראן.

העלון מוקדש להצלחת יהונתן ושילת חדר
ובני ביתם: שה' יתברך יצלחם במאד מאד
ויתקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותך
כן הפסוק בניך כשתלי זיתים סביב לשולחן
ויזכו לראות בניו ובנים תלמידי חכמים
וגדלים.

[illegible]